

[Landbrugsministeren.]

paa, men det er de andre Ting, som indgaar i alt det, som er nødvendigt for at oprette et nyt Landbrug.

Men rent bortset fra alt dette, som vi ogsaa har drøftet adskillige Gange før, overser man fra den Side efter min Opfattelse i alt Fald ganske og aldeles det ubetingede og uindskrænkede Selvejes Betydning for Udviklingen af et intensivt Landbrug, saaledes som det er typisk her i Landet. Det, som der er Tale om her, er, at indføre en ny Form for Fæste. Vi har været enige om at betragte Fæsteafløsningen som en af de store Reformere indenfor Landbruget, og vi har været enige om at glæde os over, at den sidste Form for Fæste, de sidste Fæstejendomme, er blevet afskaffet. Jeg skal ikke her komme ind paa Maaden, hvorpaa det er sket; det er en Sag for sig. Man erkender, at Selveje er en Betingelse for Udviklingen af det Landbrug, som findes her i Landet. Men det, man nu vil fra den Side, er jo dette, at mere og mere Jord skal gaa over til en ny Form, der jo i Virkeligheden er Fæste igen, offentligt Fæste eller, om man vil, offentligt Arvefæste. Og det, der foreslaas her, er, at vi ikke blot skal have Statsfæste, men ogsaa kommunalt Fæste.

Det hedder i § 1:

„For at give forøgede Muligheder for Oprettelse af selvstændige Hjem paa Land og i By.....“

skal alt dette foregaa med Oprettelse af kommunale Jordfonde. Jeg vil sige, at hvis det er Jord, man tænker paa, saa er det overflødig; thi der er Jord nok. Men det er slet ikke Formaalet. Man siger, at det er Formaalet at give Muligheder for Oprettelsen af selvstændige Hjem. Nej, det, der virkelig er Formaalet, er noget helt andet; det er dette, at tvinge Udviklingen i Retning af dette offentlige Fæste, som de Herrer tror skulde blive saadan en Velsignelse for Landbruget.

Men heroverfor vil jeg gentage, at for Oprettelse af nye selvstændige Brug er Jord let nok at faa i Øjeblikket; og den er ogsaa billig nok at faa i Forhold til alt det andet, der skal til. Og saa vil jeg med Hensyn til hele denne Udvidelse af Udstykningsvirksomheden sige, at det forekommer mig, at Kommunerne i Forvejen har Opgaver nok. At man her skulde tillægge Kommunerne helt nye Opgaver, at Kommunerne nu ogsaa ved Siden af Staten og Udstykningsforeningerne skulde optræde som Jordopkøbere og Administratorer af Jord i stor Stil, er der sikkert ingen Grund til; i alt Fald er der ingen Nødvendighed derfor.

Loven af 4. Oktober 1919 indførte for det begrænsede Omraade, som den omfattede, Statsfæste. Nu vil man dertil knytte kommunalt Fæste. Jeg tror, at for Samfundet som Helhed, men ganske særlig for Landbruget, er det den forkerte Vej, man her vil gaa. Af denne Grund maa jeg for mit Vedkommende ogsaa fraraade Vedtagelsen af dette Forslag og det dertil knyttede, som er af mere formel Art, vedrørende selve Loven af 4. Oktober 1919, de to Forslag, som er stillet fra det radikale Parti.

Ordføreren for Forslagsstillerne til de under Punkt 3 og 4 paa Dagsordenen opførte Lovforslag (Oblufson): Jeg kan desværre ikke takke for velvillig Behandling fra den højtærede Ministers Side. Men jeg vil takke for noget andet, for det klare Svar, den højtærede Minister gav; det var ikke til at misforstaa. Den højtærede Minister kom, forekommer det mig, i Dag saa langt ind i Socialistforskrækkelsen, som jeg ikke har hørt den højtærede Minister være i sin „eneste Tale“ før. Jeg manglede kun Koen og Hønen, for at det skulde være fuldkomment. Hvis den højtærede Minister havde føjet til, at Socialdemokraterne ved Siden af at ekspropriere Jorden ogsaa vilde tage Koen og Hønsene — det har jo været en gaaende Sætning —, saa vilde han have været fuldt ud paa Højde med sin Forgængers Socialistforskrækkelse.

Men det gaar nu alligevel ikke; for disse Krav, vi fremsætter, lyder ikke alene indenfor mit eget Parti og indenfor det radikale Parti; de bunder dybt ind i den højtærede Ministers eget Parti. Naar Husmændene samledes i Aalborg, var det sikkert ikke Socialdemokrater, men Venstremænd, der var i Flertal, og som stillede Krav til Regering og Rigsdag og sagde, at det var nødvendigt for at imødegaa det Samfundsonde, Arbejdsløsheden er, at man kom til at beskæftige sig mere indgaaende med Udstykningsagen end tidligere.

Det bunder deroppe. Og det er ganske naturligt, fordi de deroppe har haft en god Læremester, en Læremester, hvis Ord en Gang havde megen Vægt indenfor Venstre, og hvis Ord klang helt anderledes, end man nu hører, en Mand, om hvem J. C. Christensen for blot en halv Snes Aar siden kunde skrive, at han havde arbejdet med paa at højne Livsvilkaarene for de smaa i Samfundet; for de smaa brugte han sin Mund og sin Pen, baade tidligt og sildigt; for disse brændte hans rige, varme Hjerte. Det var Redaktøren for Aalborg Amts-